

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Sprawozdanie o pomocy publicznej udzielonej w sektorze rolnictwa lub rybołówstwa w Rzeczypospolitej Polskiej w 2021

Warszawa, sierpień 2022 r.

WSTĘP

Sprawozdanie o pomocy publicznej udzielonej w sektorze rolnictwa lub rybołówstwa w Rzeczypospolitej Polskiej w 2021 r. stanowi wykonanie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743 oraz z 2022 r. poz. 807), zgodnie z którym minister właściwy do spraw rolnictwa, na podstawie sprawozdań i informacji, opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów sprawozdanie zawierające wyniki monitorowania pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie w roku poprzednim, w szczególności dane dotyczące wielkości, form i przeznaczenia pomocy publicznej, a także ocenę skutków udzielonej pomocy w sferze konkurencji.

Sprawozdanie zawiera dane pochodzące ze sprawozdań o pomocy i informacji przekazywanych przez podmioty udzielające pomocy publicznej udzielonej w 2021 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu takiej pomocy (Dz. U. poz. 120 oraz z 2020 r. poz. 561). Wartość pomocy wskazywana w ww. sprawozdaniach i informacjach jest przedstawiana w postaci ekwiwalentu dotacji brutto, obliczanego zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. z 2018 r. poz. 461).

Za dzień udzielenia pomocy przyjmuje się dzień, w którym podmiot ubiegający się o pomoc publiczną nabył prawo do uzyskania tej pomocy, w szczególności jest to dzień zawarcia umowy lub dzień wydania decyzji. Oznacza to, że wartość udzielonej pomocy w danym roku nie zawsze jest tożsama z wartością poniesionych wydatków lub zmniejszenia wpływów do budżetu w danym roku, gdyż pomoc może dotyczyć okresów przyszłych.

Zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej podmiotami udzielającymi pomocy publicznej są organy administracji publicznej oraz inne podmioty, które są uprawnione do udzielania pomocy publicznej, w tym przedsiębiorcy publiczni, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 2205).

Pomoc może być udzielana przez podmioty, którymi są:

- 1) ministrowie – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- 2) agencje wykonawcze: Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa;
- 3) Prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 4) prezesi wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej;

- 5) Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 6) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 7) Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 8) dyrektorzy izb administracji skarbowej, naczelnicy urzędów skarbowych oraz naczelnicy urzędów celno-skarbowych;
- 9) marszałkowie województw;
- 10) wojewodowie;
- 11) starostowie powiatów;
- 12) wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast;
- 13) przedsiębiorcy publiczni;
- 14) regionalni dyrektorzy ochrony środowiska oraz dyrektorzy parków narodowych,
- 15) Komendanci Ochotniczych Hufców Pracy;
- 16) Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego.

Definicję pomocy publicznej określono w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. C 326 z 26.10.2012, str. 47, z późn. zm.), który stanowi „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi”.

Pomoc publiczna w sektorze rolnictwa lub rybołówstwa była udzielana w następujących formach:

- 1) dotacji;
- 2) ulg i zwolnień podatkowych;
- 3) pożyczek i kredytów udzielanych na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku;
- 4) poręczeń i gwarancji udzielanych na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku;
- 5) dopłat do oprocentowania kredytów bankowych;
- 6) zaniechania poboru podatku, odroczenia terminu jego zapłaty, rozłożenia na raty podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę oraz umorzenia zaległości podatkowej lub odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej;
- 7) umorzenia lub zaniechania poboru należności albo odraczania lub rozkładania na raty płatności należności stanowiących środki publiczne;
- 8) zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku.

Zgodnie z wymogami Komisji Europejskiej, dotyczącymi sporządzania sprawozdania z pomocy publicznej, o którym mowa w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie

wykonania rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 140 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 4, str. 3, z późn. zm.), rodzaj zgłaszanych danych można przedstawiać według:

- 1) *wydatków* – udzielenie dotacji lub utracone dochody budżetowe w związku z ulgami, zwolnieniami lub umorzeniami;
- 2) *zobowiązań* – podjętych zobowiązań z tytułu danego programu pomocowego;
- 3) *budżetu* – zaplanowane na dany program pomocowy wydatki ze środków budżetowych, w przypadku braku możliwości uzyskania faktycznych danych o wydatkach lub podjętych zobowiązaniach.

Komisja wyróżnia cztery kategorie form pomocy.

Kategorie te są oznaczone literami: A, B, C i D, a następnie cyframi: 1 lub 2, oznaczającymi odpowiednio pomoc budżetową (tj. dotację) lub ulgę podatkową oraz literę wskazującą element pomocy.

Pierwsza kategoria – A – obejmuje pomoc przekazywaną w całości beneficjentowi. Kategoria ta dzieli się na dwie grupy: pomoc z budżetu (A1) oraz pomoc w ramach systemu podatkowego lub systemu zabezpieczenia społecznego (A2). Do tej kategorii zalicza się: dotacje, refundacje, zwolnienia z podatku, opłat publicznych, zaniechanie poboru podatku, umorzenia podatku i odsetek, oddanie mienia do korzystania, zbycie mienia na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku.

Druga kategoria – B – obejmuje pomoc w formie udziału kapitałowego (np. wniesienie kapitału do spółki, konwersja wierzytelności na akcje lub udziały).

Trzecia kategoria – C – obejmuje transfery finansowe w formie preferencyjnych pożyczek i dopłat do oprocentowania kredytów bankowych dla banków (C1) lub odroczenia, rozłożenia terminu zapłaty podatku lub opłaty (C2).

Czwarta kategoria – D – obejmuje gwarancje i poręczenia kredytowe.

Dane zawarte w niniejszym sprawozdaniu są danymi z lipca 2022 r.

Pomoc w 2021 r. była udzielana na podstawie m.in. następujących aktów prawnych:

- 1) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz. U. poz. 2116);
- 3) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. poz. 1170, z późn. zm.);
- 4) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360);

- 5) ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 514, 1270, 1370 i 1846);
- 6) ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477);
- 7) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421 oraz z 2022 r. poz. 1570);
- 8) ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333);
- 9) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 i 1512);
- 10) ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 846);
- 11) ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933, 1155 i 2140);
- 12) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, z późn. zm.);
- 13) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812);
- 14) ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1234 i 1270);
- 15) ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 111 i 655);
- 16) ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2021 r. poz. 1043 oraz z 2022 r. poz. 1846);
- 17) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. 2022 r. poz. 1931);
- 18) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 587 i 1852 oraz z 2021 r. poz. 548 i 1881);
- 19) rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1);
- 20) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 stycznia 2009 r. w sprawie refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1502);

- 21) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie refundowania ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom (Dz. U. z 2020 r. poz. 1581);
- 22) rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 grudnia 2018 r. w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1330);
- 23) ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2019 r. poz. 33);
- 24) ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjach kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.);
- 25) ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2141);
- 26) ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.).

ROLNICTWO

Stosownie do postanowień Traktatu Akcesyjnego uznano w okresie 3 lat od dnia akcesji za pomoc istniejącą w rozumieniu art. 108 ust. 1 TFUE wszystkie środki pomocy, które obowiązywały w dniu akcesji. Komisja Europejska po przekazaniu przez Rzeczpospolitą Polską (RP) wykazu obowiązujących form pomocy opublikowała ten wykaz.

Po upływie okresu przejściowego (od dnia 1 maja 2007 r.) RP była obowiązana do dostosowania istniejących form pomocy do zasad określonych m.in. w wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007–2013. Od 2014 roku, po uwzględnieniu okresu przejściowego, obowiązują następujące przepisy:

- 1) wytyczne Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014–2020 (Dz. Urz. UE C 204 z 01.07.2014, str. 1, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.) – w odniesieniu do pomocy *de minimis* dla przedsiębiorstw przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych;
- 4) rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.), dalej „rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013”.

W 2021 r. w sektorze rolnictwa udzielono pomocy *de minimis* w wysokości 79 769 980,49 euro. Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/316 z dnia 21 lutego 2019 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1408/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 51 I z 22.02.2019, str. 1) został podniesiony limit krajowy do wysokości 295.932.125 euro. Limit ustalony na lata 2019–2021 został wykorzystany w dniu 29 listopada 2021 r. Łącznie pomoc *de minimis* w rolnictwie w okresie trzech lat podatkowych (tj. od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 29 listopada 2021 r.) na dzień 29 listopada 2021 r.¹⁾ została wykorzystana w kwocie 295.932.125,00 euro, co stanowiło 100% limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* określonej dla sektora rolnictwa w RP.

¹⁾ Dane na temat wysokości wykorzystanego krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* na dzień 29 listopada 2021 r. pochodzą z obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 grudnia 2021 r. w sprawie wysokości wykorzystanego krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie (M.P. z 2021 r. poz. 1167).

W obwieszczeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wysokości wykorzystanego krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie wykazywane są dane narastająco według stanu na dany dzień. Przedstawiona w sprawozdaniu kwota pomocy *de minimis* za 2021 r. uwzględnia również nadesłane korekty.

Pomoc *de minimis* w rolnictwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013, była udzielana w 2021 r. przez następujące podmioty:

Lp.	Nazwa podmiotu udzielającego pomocy	Kwota w euro
1.	organy jednostek samorządu terytorialnego (wójt, burmistrz, prezydent miasta)	12 958 064,11
2.	marszałkowie województw	835,27
3.	województwie	8 705,34
4.	starostowie, w tym dyrektorzy urzędów pracy	413 131,98
5.	naczelnicy urzędów skarbowych	13 040 083,82
6.	powiatowi lekarze weterynarii (inspektoraty weterynaryjne)	16 596,15
7.	prezesa wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	16 622 041,03
8.	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	122 470,84
9.	Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	34 372 971,40
10.	Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	789 227,20
11.	Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	103 580,01
12.	Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1 018 787,60
13.	Komendanci Ochotniczych Hufców Pracy	287 424,13
14.	pozostałe	16 058,42
	razem	79 769 980,49

Poza pomocą *de minimis* w 2021 r. udzielono pomocy publicznej w sektorze rolnictwa w kwocie:

- 1) 0 tys. zł (wykazane jako budżet),
- 2) **474.102** tys. zł (wykazane jako zobowiązania),
- 3) **2.593.222** tys. zł (wykazane jako wydatki).

Pomoc w podziale na kategorie pomocy wynosi:

- 1) kategoria A – **3.064.166** tys. zł,
- 2) kategoria B – 0 tys. zł,
- 3) kategoria C – **3.158** tys. zł,
- 4) kategoria D – 0 tys. zł.

W ramach kategorii A (pomoc przekazywaną w całości beneficjentowi) udzielono pomocy na kwotę: **3.064.166 tys. zł.**

Pomoc ta została udzielona przez:

1. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w kwocie: **995.974 tys. zł** w ramach następujących programów:
  - a) SA.39562 – dopłaty do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz częściowego dofinansowania odszkodowań wypłacanych producentom rolnym w związku z suszą – **549.506 tys. zł,**
  - b) SA.41772 – dofinansowanie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt – **355.951 tys. zł,**
  - c) SA.42332 – dotacje przedmiotowe dla rolnictwa **90.517 tys. zł.**
2. Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w kwocie: **769.984 tys. zł** w ramach następujących programów:
  - a) E 61/2004 – zalesianie użytków rolnych V i VI klasy bonitacyjnej – **46.207 tys. zł,**
  - b) SA.40663 (obecnie SA.55963) – pomoc w zakresie zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich – **164.579 tys. zł,**
  - c) SA.40666 – pomoc na rozpoczynanie działalności dla młodych rolników i na rozwój małych gospodarstw rolnych – **13.838 tys. zł,**
  - d) SA.40667 – dopłaty do oprocentowania kredytów na wznowienie produkcji rolnej oraz odtworzenie środków trwałych – **1.959 tys. zł,**
  - e) SA.51730 – pomoc dla producentów świń w celu zapobiegania szerzenia się ASF – **1.924 tys. zł,**
  - f) SA.51829 (obecnie SA.52070) – program pomocy dla gospodarstw rolnych i rybackich, w których powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi – **169 tys. zł,**
  - g) SA.54153 – 8.5 Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska – **1.704 tys. zł,**
  - h) SA.54154 (dawniej SA. 41900) – 8.1. Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych – **14 tys. zł,**
  - i) SA.55378 (obecnie SA.57804) – program pomocy dla rolników i producentów rolnych,

- którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi – **355 tys. zł**,
- j) SA.56408 – pomoc państwa na restrukturyzację zadłużenia gospodarstw rolnych (dotacja na spłatę odsetek) – **33 tys. zł**,
- k) SA.58105 – program pomocy dla producentów rolnych zagrożonych utratą płynności w wyniku ograniczeń rynku rolnego spowodowanych przez COVID-19 – **24 tys. zł**,
- l) SA.59382 – pomoc dla posiadaczy chryzantem przeznaczonych do sprzedaży, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami na rynku spowodowanymi epidemią COVID-19 – **34 tys. zł**,
- m) SA.60060 – pomoc dla producentów trzody chlewnej zagrożonych utratą płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi epidemią COVID-19 – **127.830 tys. zł**,
- n) SA.61678 – pomoc finansowa na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanej przez producenta świń ze sprzedaży świń utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń za okres od IV kwartału 2019 r. do III kwartału 2020 r. – **43.273 tys. zł**,
- o) SA.62598 – poddziałanie 8.5: Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska objęte PROW 2014–2020 – **1.904 tys. zł**,
- p) SA.62807 – poddziałanie 8.1: Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych objęte PROW 2014–2020 – **4.809 tys. zł**,
- q) SA.63211 – pomoc finansowa dla producentów rolnych, którzy w 2020 r. ponieśli straty w uprawach rolnych spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi – **128.309 tys. zł**,
- r) SA.64577 (obecnie SA.10050) – pomoc finansowa na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanej przez producenta świń ze sprzedaży świń z siedzib stada tego producenta utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń w okresie obejmującym sprzedaż świń w danym kwartale albo w okresie 12 miesięcy, począwszy od czwartego kwartału 2020 r. – **233.019 tys. zł**.
3. Organy jednostek samorządu terytorialnego w kwocie **1.298.208 tys. zł** w ramach następujących programów:
- a) SA.40223 – ulga inwestycyjna w podatku rolnym – **146.403 tys. zł**,
- b) SA.55378 (obecnie SA.57804) – program pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi – **5 tys. zł**,
- c) SA.39937 (obecnie SA.58653) – zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego w produkcji rolnej z uwzględnieniem stawki minimalnej

określonej w Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej – **1.151.781 tys. zł**,

- d) SA.56922 – Polskie środki antykryzysowe – COVID-19 – dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników – **8 tys. zł**,
- e) SA.56996 – Polskie środki antykryzysowe – COVID-19 – tarcza finansowa dla mikro małych i średnich przedsiębiorstw – **11 tys. zł**.

W ramach kategorii C (transfery finansowe w formie preferencyjnych pożyczek i dopłat do oprocentowania kredytów bankowych dla banków lub odroczenia, rozłożenia terminu zapłaty podatku lub opłaty) udzielono pożyczek na kwotę: **3.158 tys. zł** przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach programu SA.56408 – pomoc państwa na restrukturyzację zadłużenia gospodarstw rolnych (pożyczki) dla 5 beneficjentów wyniosła **445 tys. zł**.

W ramach kategorii B i D nie udzielono pomocy.

Szczegółowy wykaz form, przeznaczenia i kwot pomocy udzielonej przez poszczególne instytucje sektora finansów publicznych stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania.

RYBOŁÓWSTWO

W sektorze rybołówstwa pomoc może być udzielana na podstawie następujących regulacji wspólnotowych:

- 1) Komunikatu Komisji – Wytyczne do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE C 217 z 02.07.2015, str. 1, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenia Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 369 z 24.12.2014, str. 37, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45 z późn. zm.), dalej „rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014”.

W 2021 r. udzielono pomocy *de minimis* w wysokości 106 757,41 euro, co stanowi 0,26% limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* określonej dla RP w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 717/2014 na poziomie 41.330.000 euro. Wykorzystanie łącznej kwoty pomocy *de minimis* w rybołówstwie w okresie trzech lat (tj. od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 29 listopada 2021 r.) na dzień 29 listopada 2021 r. wynosiło 2 293 714,86 euro²⁾, co stanowiło 5,55% limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* określonej dla sektora rybołówstwa w Polsce.

W obwieszczeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wysokości wykorzystanego krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie wykazywane są dane narastająco według stanu na dany dzień. Przedstawiona w sprawozdaniu kwota pomocy *de minimis* za 2021 r. uwzględnia również nadesłane korekty.

²⁾ Dane na temat wysokości wykorzystanego krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* na dzień 29 listopada 2021 r. pochodzą z obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 grudnia 2021 r. w sprawie wysokości wykorzystanego krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie.

W 2021 r. nie udzielono pomocy publicznej w ramach: wyłączeń grupowych na podstawie rozporządzenia Komisji (WE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz programów pomocowych na podstawie wytycznych do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

Pomoc *de minimis* w rybołówstwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 717/2014, była udzielana w 2021 r. przez następujące podmioty:

Lp.	Organ przyznający pomoc	Kwota w euro
1.	organy jednostek samorządu terytorialnego (wójt, burmistrz, prezydent miasta)	15 963,73
2.	marszałkowie województw	356,77
3.	województwie	0,00
4.	starostowie, w tym dyrektorzy urzędów pracy	28 866,30
5.	naczelnicy urzędów skarbowych	6 404,95
6.	powiatowi lekarze weterynarii (inspektoraty weterynaryjne)	0,00
7.	prezesi wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	0,00
8.	Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	0,00
9.	Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	46 442,45
10.	Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	0,00
11.	Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	8 723,21
12.	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	0,00
13.	Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska	0,00
14.	Komendanci Ochotniczych Hufców Pracy	0,00
15.	pozostałe	0,00
	Razem:	106 757,41

POMOC HORYZONTALNA

Na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.04.2014, str. 1) udzielana jest pomoc horyzontalna, czyli pomoc udzielana na określony cel, tj. dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. Pomoc taka jest udzielana również w sektorze rolnictwa oraz rybołówstwa.

Pomoc jest udzielana przez Prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w ramach programu *SA.40525(2015/X)* oraz *SA.64119 (2021/X)* – Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. W sektorze rolnictwa oraz rybołówstwa pomoc była udzielona na kwotę **4.780 tys. zł** oraz w ramach programu na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych.

OCENA UDZIELONEJ POMOCY W SFERZE KONKURENCJI

Definicja pomocy publicznej została określona w art. 107 ust. 1 TFUE i oznacza wszelką pomoc przyznawaną przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

Z informacji Komisji Europejskiej wynika, że o stopniu wpływu pomocy publicznej na konkurencję decydują następujące czynniki:

- 1) przeznaczenie pomocy – za pomoc najbardziej zagrażającą konkurencji uznana jest pomoc sektorowa i pomoc na restrukturyzację. Uznaje się, że pomoc horyzontalna ma najmniejszy wpływ na konkurencję, np. pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw;
- 2) wielkość beneficjenta – uznaje się, że im większy beneficjent pomocy, tym większy jest jego udział w rynku i większe zagrożenie dla zakłócenia dla konkurencji;
- 3) wielkość pomocy – im większa udzielona pomoc, tym większe zagrożenie dla konkurencji;
- 4) sektor, w którym beneficjent pomocy prowadzi działalność – w zależności od rodzaju rynku, na którym działa beneficjent pomocy – pomoc udzielona beneficjentowi pomocy może mieć większe lub mniejsze zagrożenie dla konkurencji.

Z uwagi na to, że w sektorze rolnictwa działa wiele drobnych podmiotów, udzielenie nawet niewielkiej wielkości pomocy może wpłynąć na ich pozycję względem pozostałych podmiotów, dlatego przed przyjęciem programów pomocy krajowej są szczegółowo analizowane warunki udzielenia tej pomocy, aby nie wywołać zakłóceń konkurencji.

Wielkość udzielonej pomocy publicznej	2019 r. (w mln zł)	2020 r. (w mln zł)	2021 r. (w mln zł)	zmiana w % (2021/2020)
sektor rolnictwa				
- budżet	0	0	0	0
- zobowiązania	1.981,142	1.223,67	474,10	39
- wydatki	1.253,089	2.412,92	2.593,22	107
sektor rybołówstwa				
- budżet				
- zobowiązania	0	0	0	0
- wydatki				
Pomoc horyzontalna rolnictwo i rybołówstwo				
- zobowiązania	4,781	5,159	4,780	93

Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań przesyłanych do MRiRW

W roku 2021 r., podobnie jak w roku 2020, najczęściej stosowanym instrumentem pomocy była grupa A – dotacje i ulgi podatkowe.

Przedstawione w sprawozdaniu kwoty wydatków nie mogą być równoważne wydatkom budżetu państwa wykazanym w sprawozdaniach z wykonania budżetu państwa w 2021 r. z uwagi na fakt, że:

- 1) wielkość pomocy wykazywana jest w dniu jej udzielenia jako ekwiwalent dotacji brutto;
- 2) pomoc publiczna udzielana jest nie tylko ze środków budżetu państwa, ale także ze środków będących w dyspozycji jednostek i instytucji zaliczanych do sektora finansów publicznych.

Następujące programy stanowią największy udział w pomocy publicznej w ostatnich latach (zestawienie lat 2018–2021):

		2018 r. (w mln zł)	2019 r. (w mln zł)	2020 r. (w mln zł)	2021 r. (w mln zł)
1	Pomoc w zakresie zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich – realizowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (program SA.55963 (2019/XA), wcześniej SA.40663 (2015/XA) oraz E65/2004))	132,749	154,245	132,873	164,579
2	Zalesianie użytków rolnych V i VI klasy bonitacyjnej – realizowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (program E 61/2004)	44,993	45,183	45,563	46,207
3	Zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego w produkcji rolnej – wypłacany przez jednostki samorządu terytorialnego ze środków będących w dyspozycji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (program SA.39937 (2014/X), wcześniejszy: program N 92/2006, NN 40/2006) – obecnie SA.58653)	910,613	1.119,612	1.151,167	1.151,781
4	Dotacje przedmiotowe dla rolnictwa: na dofinansowanie kosztów postępu biologicznego w produkcji w produkcji roślinnej, zwierzęcej oraz rolnictwa ekologicznego i ochrony roślin wypłacane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (program SA.42332 (2015/XA), wcześniejszy program E43/2004))	109,907	68,134	86,634	90,517
5	Dofinansowanie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt realizowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (program SA.41772 (2015/XA), wcześniejszy program E47/2004))	23,537	19,868	93,663	355,951
6	Dopłaty do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz częściowego dofinansowania odszkodowań wypłacanych producentom rolnym w związku z suszą (program SA.39562 (2014/N), zm. SA.47824, SA.45148, SA.52145, wcześniejsze: N 260/05, N 591/06, N 17/2007, N 296/08))	452,876	459,119	391,876	549,506
7	Ulga inwestycyjna w podatku rolnym realizowana przez jst (wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast) (program SA.40223 (2014/XA))	51,266	52,598	81,522	146,403
8	Program pomocy dla gospodarstw rolnych i rybackich, w których powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi realizowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, jst (wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast) (program SA.51829 (2018/XA) oraz SA.52070 (2018/XA))	1.259,413	530,767	0,309	0,169

9	Program pomocy dla podmiotów, które poniosły szkody w gospodarstwach rolnych lub rybackich spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi realizowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, jst (wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast) (program SA.55378 (2019/XA), potem SA.55964, SA.56689, SA.57208 (2020/XA), SA.57804 (2020/XA))		609,919	1.098,350	0,355
10	Pomoc dla producentów trzody chlewnej zagrożonych utratą płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi epidemią COVID-19 (program SA. 60060(2020/N)) realizowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa				127,830
11	Pomoc finansowa dla producentów rolnych, którzy w 2020 r. ponieśli straty w uprawach rolnych spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi (program: SA. 63211(2021/XA)) realizowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa				128,309
12	Pomoc finansowa na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanej przez producenta świń ze sprzedaży świń z siedzib stada tego producenta utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń w okresie obejmującym sprzedaż świń w danym kwartale albo w okresie 12 miesięcy, począwszy od czwartego kwartału 2020 r. (program SA.64577 (2021/XA) – obecnie SA.10050) realizowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa				233,019

Opracowano na podstawie danych ze sprawozdań przesyłanych do MRiRW

Przedstawione w sprawozdaniu kwoty wydatków nie mogą być równoważne wydatkom budżetu państwa wykazanym w sprawozdaniach z wykonania budżetu państwa w 2021 r. z uwagi na fakt, że:

- 1) wielkość pomocy wykazywana jest w dniu jej udzielenia jako ekwiwalent dotacji brutto;
- 2) pomoc publiczna udzielana jest nie tylko ze środków budżetu państwa, ale także ze środków będących w dyspozycji jednostek i instytucji zaliczanych do sektora finansów publicznych.

Załącznik
do Sprawozdania
o pomocy publicznej udzielonej w sektorze
rolnictwa lub rybołówstwa
w Rzeczypospolitej Polskiej w 2021 r.

Wykaz form, przeznaczenia i kwot pomocy udzielonej przez poszczególne instytucje sektora finansów publicznych:

1. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udzielił pomocy publicznej w ramach następujących programów:

- a) E 61/2004 – zalesianie użytków rolnych V i VI klasy bonitacyjnej – **46.207 tys. zł** (liczba beneficjentów: 312),
- b) SA.40663 (obecnie SA.55963) – pomoc w zakresie zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich – **164.579 tys. zł** (liczba beneficjentów: 112592),
- c) SA.40666 – pomoc na rozpoczynanie działalności dla młodych rolników i na rozwój małych gospodarstw rolnych – **13.838 tys. zł** (liczba beneficjentów: 176),
- d) SA.40667 – dopłaty do oprocentowania kredytów na wznowienie produkcji rolnej oraz odtworzenie środków trwałych – **1.959 tys. zł** (liczba beneficjentów: 335),
- e) SA.51730 – pomoc dla producentów świń w celu zapobiegania szerzenia się ASF – **1.924 tys. zł** (liczba beneficjentów: 849),
- f) SA.51829 (obecnie SA.52070) – program pomocy dla gospodarstw rolnych i rybackich, w których powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi – **169 tys. zł** (liczba beneficjentów: 4),
- g) SA.54153 – 8.5 Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska – **1.704 tys. zł** (liczba beneficjentów: 126),
- h) SA.54154 (dawniej SA. 41900) – 8.1. Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych – **14 tys. zł** (liczba beneficjentów: 1),
- i) SA.55378 (obecnie SA.57804)– program pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi – **355 tys. zł** (liczba beneficjentów: 16),
- j) SA.56408 – pomoc państwa na restrukturyzację zadłużenia gospodarstw rolnych (pożyczki) – udzielono pożyczek na kwotę: **3.158 tys. zł**, wartość pomocy wyniosła **445 tys. zł** (liczba beneficjentów: 5),
- k) SA.56408 – pomoc państwa na restrukturyzację zadłużenia gospodarstw rolnych (dotacja na spłatę odsetek) – **33 tys. zł** (liczba beneficjentów: 1),

- l) SA.58105 – program pomocy dla producentów rolnych zagrożonych utratą płynności w wyniku ograniczeń rynku rolnego spowodowanych przez Covid-19 – **24 tys. zł** (liczba beneficjentów: 5),
- m) SA.59382 (2020/N) – pomoc dla posiadaczy chryzantem przeznaczonych do sprzedaży, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami na rynku spowodowanymi epidemią COVID-19 – **34 tys. zł** (liczba beneficjentów: 5),
- n) SA.60060 – pomoc dla producentów trzody chlewnej zagrożonych utratą płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi epidemią COVID-19 – **127.830 tys. zł** (liczba beneficjentów: 8485),
- o) SA.61678 – pomoc finansowa na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanej przez producenta świń ze sprzedaży świń utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń za okres od IV kwartału 2019 r. do III kwartału 2020r. – **43.273 tys. zł** (liczba beneficjentów: 837),
- p) SA.62598 – poddziałanie 8.5: Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska objęte PROW 2014–2020 – **1.904 tys. zł** (liczba beneficjentów: 374),
- q) SA.62807 – poddziałanie 8.1: Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych objęte PROW 2014–2020 – **4.809 tys. zł** (liczba beneficjentów: 143),
- r) SA.63211 – pomoc finansowa dla producentów rolnych, którzy w 2020 r. ponieśli straty w uprawach rolnych spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi – **128.309 tys. zł** (liczba beneficjentów: 27788),
- s) SA.64577 (obecnie SA.10050) – pomoc finansowa na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanej przez producenta świń ze sprzedaży świń z siedzib stada tego producenta utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń w okresie obejmującym sprzedaż świń w danym kwartale albo w okresie 12 miesięcy, począwszy od czwartego kwartału 2020 r. – **233.019 tys. zł** (liczba beneficjentów: 5195).

2. Organy jednostek samorządu terytorialnego udzieliły pomocy publicznej w ramach następujących programów:

- a) SA.40223 – ulga inwestycyjna w podatku rolnym – **146.403 tys. zł** (liczba beneficjentów: 9739),
- b) SA.55378 – program pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi – **5 tys. zł** (liczba beneficjentów: 6),
- c) SA.39937 (obecnie SA.58653) – zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie

oleju napędowego wykorzystywanego w produkcji rolnej z uwzględnieniem stawki minimalnej określonej w Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej 2003/96/WE – **1.151.781 tys. zł** (liczba beneficjentów: 1109419),

d) SA.56922 – Polskie środki antykryzysowe – COVID-19 – dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników – **8 tys. zł** (liczba beneficjentów: 5),

e) SA.56996 – Polskie środki antykryzysowe – COVID-19 – tarcza finansowa dla mikro małych i średnich przedsiębiorstw – **11 tys. zł** (liczba beneficjentów: 2).

3. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi udzielił pomocy publicznej w ramach następujących programów:

a) SA.39562 – dopłaty do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz częściowego dofinansowania odszkodowań wypłacanych producentom rolnym w związku z suszą – **549.506 tys. zł** (liczba beneficjentów: 188154),

b) SA.41772 – dofinansowanie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt – **355.951 tys. zł** (liczba beneficjentów: 1825),

c) SA.42332 – dotacje przedmiotowe dla rolnictwa – **90.517 tys. zł** (liczba beneficjentów: 99).

4. Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:

SA.40525 oraz SA.64119 (2021/X) – Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. W sektorze rolnictwa oraz rybołówstwa pomoc była udzielona na kwotę **4.780 tys. zł** (liczba beneficjentów: 171).

5. Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu SA.57568 (obecnie SA.62597) – Polskie środki antykryzysowe – COVID-19 – tarcza finansowa dla mikro małych i średnich przedsiębiorstw – dopłaty do pożyczek – **392 tys. zł** (liczba beneficjentów: 10).